

De ontstaans- geschiedenis van het Sloterpark

58

Van Eesterengesprek #58
30 maart 2017

Van Eesterenmuseum
Amsterdam

De ontstaans- geschiedenis van het Sloterpark

De vroege Middeleeuwen	4
Het ontstaan van het volkspark	6
Een sociale kijk op groen	8
Het eerste ontwerp van het Sloterpark	10
Noord: De inrichting van het strandbad	13
Oost: Het Wilgenlaantje en de beplanting van de oostoever	15
Zuid: Een functionele inrichting	16
West: Een tweedeling in de visie	17
Het Ruige Riet	19
Het Masterplan Sloterpark	20
Het uiteindelijke resultaat	21
Het Van Eesterengesprek #59: Het Van Eesteren Paviljoen	22
Verder lezen	22
Colofon	22

Het Sloterpark rondom de Sloterplas kent een lange ontstaansgeschiedenis. Aan het roer staan Cornelis van Eesteren en Jakoba Mulder die verantwoordelijk waren voor het stedenbouwkundig plan. Maar nadat hun eerste ontwerp op tafel kwam in 1939, hebben veel meer ontwerpers een aandeel in de plannen gekregen en zodoende hun stempel gedrukt op het Sloterpark. Het Sloterpark is zo een mozaïek van allerlei verschillende stijlen geworden met een heel boeiende ontstaansgeschiedenis...

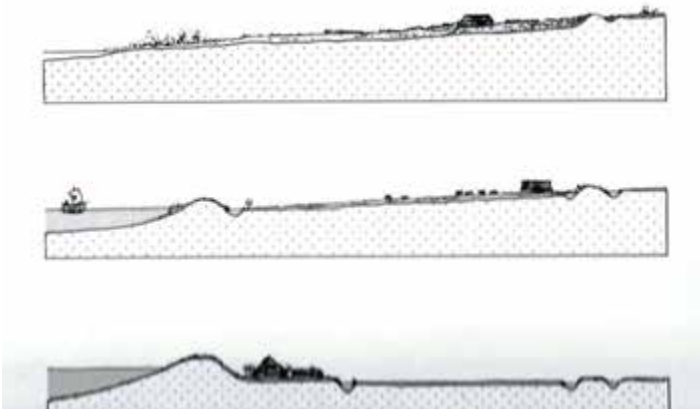
Aan het woord is landschapsarchitect Pieter Boekschooten. Daar waar het in het Van Eesterenmuseum vaak over het Amsterdam Uitbreidingsplan (AUP) gaat, neemt Boekschooten ons veel verder terug in de geschiedenis, namelijk naar het oerlandschap rondom het IJ in ca. 800. Voor de geboorte van de Sloterplas moeten we daar beginnen.

Het mogelijke landschapsbeeld van het IJ en toestromende veenriviertjes in ca. 800.

De vroege Middeleeuwen

De boeren die in de vroege Middeleeuwen in de Kennemerstreek woonden hadden een probleem. Het landschap was er te droog geworden, waardoor ze hun boekweit, hét hoofdvoedsel uit die tijd, niet meer konden telen. Zij trokken daarom het veenmoeras bij het IJ in om dit gebied te ontginnen, zodat ze toch hun voedsel konden verbouwen. Maar het veen was te nat en daarom moesten ze dit eerst ontwateren. Dit deden ze door lange sloten vanaf het IJ te trekken, met de zuidwester windrichting mee. Helaas bleek veen te oxideren als het ontgonnen wordt en zakte het in. Hierdoor werd het weer te nat. Als oplossing bouwden de boeren dijken en gingen daar vlakbij wonen. De dijk werd namelijk de vervoersroute.

De ligging van de boerderijen verschoof richting de dijk.

De Veenrivier (of Sloot of Slochter) die van hoge veenbulten naar het IJ liep, werd door veenwinning en wind een meer (het Sloterveer). Het veenriviertje ten westen daarvan, de Drecht trad om dezelfde redenen buiten zijn oevers en werd ter plaatse het Ookmeer. In de periode die volgde ontstond er dorpsvorming. Ook nu moest er een oplossing voor het ontginnen van het veenlandschap bedacht worden, want in verband met problemen in de Oostzee konden Amsterdammers hun graan daar niet meer vandaan halen. En het is niet mogelijk om veen op graan te telen. Mede daardoor zijn er toen polders gemaakt in de nieuw ontstane dorpen rond Amsterdam. De bodems van de nieuwe polders bestonden namelijk uit klei, wat een prima grond is voor graanteelt en het verbouwen van andere voedingsgewassen.

De stad bleef groeien volgens de oorspronkelijke lijnen van het landschap. Je kunt de lijnen van het ontginnen van het veengebied nog steeds terugzien in de Jordaan, de Pijp, Oud-Zuid en zelfs rond de Warmoesstraat. Alle vroegere stedenbouwkundige ontwikkelingen werden dus volgens deze lijnen gericht, maar Cornelis van Eesteren had andere ideeën.

De ontwateringsloten die werden getrokken vanaf de vroege Middeleeuwen zijn afgebeeld tegen het huidige landschap. Ook zijn in deze kaart de veenriviertjes Slochter (of Sloot) en Drecht gemarkeerd.

Het ontstaan van het volkspark

Op onderstaande prent van Cornelis Springer zien we het Wertheimpark. Dit beeld zegt al veel over hoe parken werden gezien in de 19e eeuw in Amsterdam. Het park had namelijk enkel stadsverfraaiing als doel en was een voorziening voor de elite van de stad. In de jaren zestig van de 19e eeuw begon dit echter langzaam te veranderen. De economie leefde op, de woonomstandigheden werden slechter door de industrialisatie en er ontstond onrust in de stad. Dit wordt ook wel de sociale kwestie genoemd. Een nieuwe tijd stond op het punt om aan te breken.

In de 19e eeuw was de arbeidersklasse niet welkom in het park. Maar tijdens de sociale kwestie kwam de gedachte op dat de samenleving behoefte had aan een gezonde en hardwerkende arbeidersklasse. De notie ontstond dat parken wellicht zouden kunnen helpen om de leefomstandigheden van arbeiders te verbeteren, aangezien zij in de slechtste woonomstandigheden leefden. Zo ontstond er een socialere kijk op groen; de geneeskrachtige en mooie werking van de natuur zou de arbeidersklasse kunnen transformeren tot 'gezonde, tevreden en harmonieuze mensen'. De daad werd bij het woord gevoegd en er werden nieuwe parken aangelegd, waaronder het Vondelpark. Hier waren arbeiders welkom, maar zij moesten zich wel gedragen conform de gedragsregels van de welgestelden. De arbeidersklasse was hier dus nog steeds niet echt welkom.

Vervolgens komt

Fenny Ramp,
architectuurhistorica,
aan het woord.

*Zij neemt ons mee terug
naar groen in de stad in
de 19e eeuw.*

*Prent van
Cornelis Springer, 1854.*

Met zijn uitbreidingsplan van Amsterdam probeerde Van Niftrik hier in 1866 verandering in aan te brengen. Hij was de eerste stadsingenieur die inzag dat groen een oplossing kon bieden voor de problemen in die tijd. Voor zijn ontwerp liet hij zich inspireren door nieuwe volksparken die op dat moment tot stand kwamen in Duitsland en Engeland. In deze parken waren wel alle standen van de samenleving welkom. Van Niftrik nam een volkspark op in zijn uitbreidingsplan van Amsterdam en plaatste dit op loopafstand van de Jordaan, waar de woonomstandigheden het slechtst waren in die tijd. Maar dit plan werd afgekeurd, omdat het stadsbestuur toen nog helemaal niet openstond voor dit soort vernieuwende ideeën.

Van Niftrik, 1866.

Een sociale kijk op groen

Met de Woningwet van 1901 werd het in de stadsuitbreiding echter verplicht dat er voor iedereen een gezonde woonomgeving mogelijk was. Hierdoor werd er een rol voor groenvoorziening vastgelegd voor de toekomstige stadsdelen. In 1909 volgde het Rapport voor Amsterdamse Parken en Plantsoenen, dat veel invloed had op de Amsterdamse groenvoorzieningen. Hierin werd gesteld dat parken aangelegd moesten worden als een voorziening voor het hele volk. Zo werden de parken een daadwerkelijk onderdeel van het sociaal beleid. Maar het concept van het volkspark kreeg pas echt voeten aan de grond in Amsterdam toen werd besloten tot de aanleg van het Amsterdamse Bos in 1928. Hier werden veel recreatieve voorzieningen in opgenomen, zodat elke stand er op een passende manier kon recreëren.

Cornelis van Eesteren en Jakoba Mulder waren twee van de ontwerpers van het Amsterdamse Bos. Zij gingen hiervoor op studiereis naar Engeland, Brussel, Bremen en Hamburg, om daar de meest vernieuwende parken te bekijken, waaronder Schumacher's Stadtpark in Hamburg dat toen vrij nieuw was. In het definitieve ontwerp van het Amsterdamse Bos is te zien dat er meerdere ontwerp-oplossingen zijn overgenomen van onder andere het Stadtpark in Hamburg en de Engelse landschapstuinen die ze gezien hebben tijdens hun studiereis.

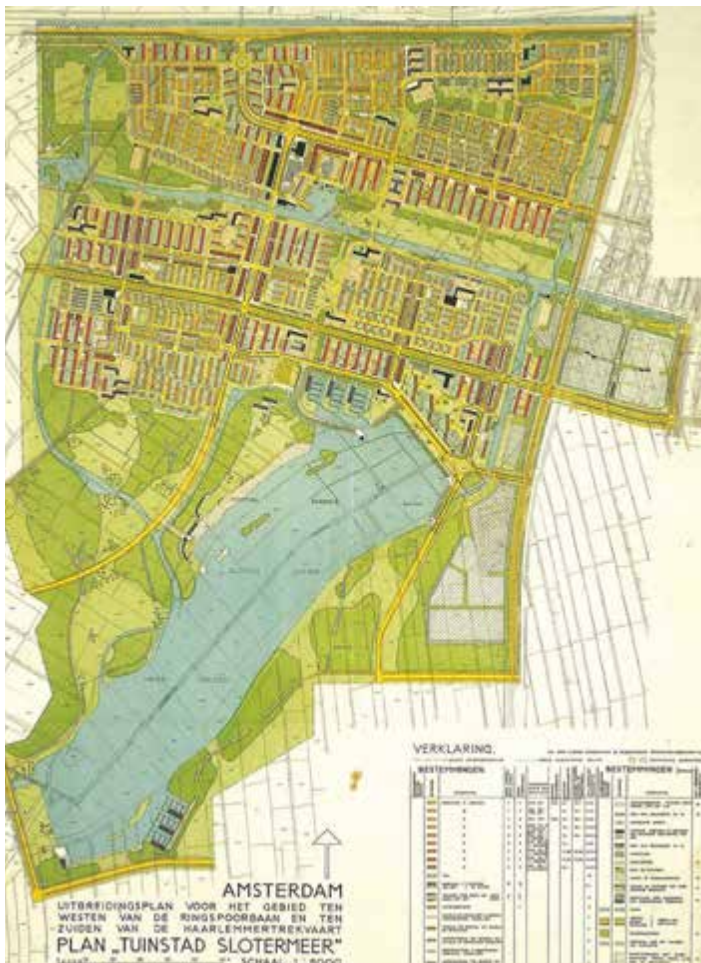
*De westelijke tuinsteden.
Het Sloterpark ligt erbij
als groene hart.
Alle groengordels zijn
verbonden met het park
en via de groengordels
kun je gemakkelijk het
omringende landschap
bereiken.*

Het belang van stedelijk groen als integraal onderdeel van stadsplanning werd steeds meer erkend. Dit kwam mede door de internationale uitwisseling die plaatsvond. Stedenbouwkundigen gingen niet alleen rekening houden met parken, maar ook met groengordels in de stedelijke omgeving. Het concept van de 'radiale stad met de groene scheggen' ontstond. De groengordels gingen de woongordels doorsnijden. Er ontstond als het ware een groene dooradering. Dit concept werd voor het eerst in de Amsterdamse traditie toegepast in het Algemeen Uitbreidingsplan van Amsterdam (AUP) in 1934. Groen kreeg daarin een apart oppervlak toebedeeld en dat was daarvoor nog nooit zo gebeurd.

Het eerste ontwerp van het Sloterpark

Cornelis van Eesteren en Jakoba Mulder gingen ook met het ontwerp van het Sloterpark aan de slag. Zij gebruikten hierbij de ervaring die ze opgedaan hadden bij het ontwerpen van het Amsterdamse Bos. In 1939 kwamen zij met een eerste ontwerp. In dit plan zijn de eerste ideeën al te zien, zoals de oeverlijnen, beplanting en recreatieve voorzieningen zoals de jachthaven, boulevard en speelweiden. Actieve ontspanning in het groen was één van de belangrijkste pijlers in het AUP.

In 1941 werd besloten om de Sloterdijkermeerpolder uit te graven en hier een plas van te maken. Men begon met

Het eerste ontwerp van het Sloterpark, 'Plan voor Meerwyck', uit 1939.

uitgraven tot ongeveer 12 meter onder NAP. De vrijgekomen klei en veen waren bedoeld om het omringende parklandschap mee op te hogen. Maar toen brak de Tweede Wereldoorlog uit en kwam de uitvoering van het AUP stil te liggen. Na de oorlog kreeg de polder opeens een heel andere betekenis. Het werd namelijk plotseling duidelijk dat er te weinig woningen waren in Amsterdam. Daarom moest het AUP zo snel mogelijk uitgevoerd worden. Aangezien de transportkosten om zand uit IJmuiden te halen te duur waren geworden, werd in 1951 besloten om de polder helemaal uit te graven en het zand te gebruiken voor de ophoging van de westelijke tuinsteden. Dit is de reden waarom de Sloterplas zo diep is.

Plan Tuinstad-Slotermeer, 1952.

In 1952 kwam men met een nieuw ontwerp. De noord- en zuidoever kregen hierin een stedelijk karakter, wat benadrukt werd door hoogbouw. De westkant moest heel natuurlijk blijven en lijken op het Amsterdamse Bos. Aan de noordkant zijn ontwerpoplossingen toegepast die Van Eesteren en Mulder tijdens hun studiereis hadden gezien in het Stadtpark in Hamburg en de Maschsee in Hannover. De bastions zijn hier een duidelijke verwijzing naar. De Engelse landschapstuinen kun je in de west- en oostkant terugzien.

In 1954 begon de realisatie van het park. Het budget was alleen niet toereikend genoeg om het park in één keer aan te leggen. Stadsontwikkeling had de leiding en Van Eesteren en Mulder kwamen met het stedenbouwkundig plan. Maar de inrichting en beplanting lieten zij over aan de afdeling Beplantingen, een onderafdeling van Publieke Werken. Zij werden daarin geheel vrij gelaten. Het park is al met al in diverse fasen tot stand gekomen. De vier fasen waarin de verschillende parkdelen zijn ingericht en beplant zijn het belangrijkste: Noord, oost, zuid en west. Voor elk van deze fasen is iemand anders verantwoordelijk geweest. Alle ontwerpers hebben er hun eigen stempel op gedrukt, waardoor de eenheid die van Eesteren en Mulder voor ogen hadden enigszins verdwenen is.

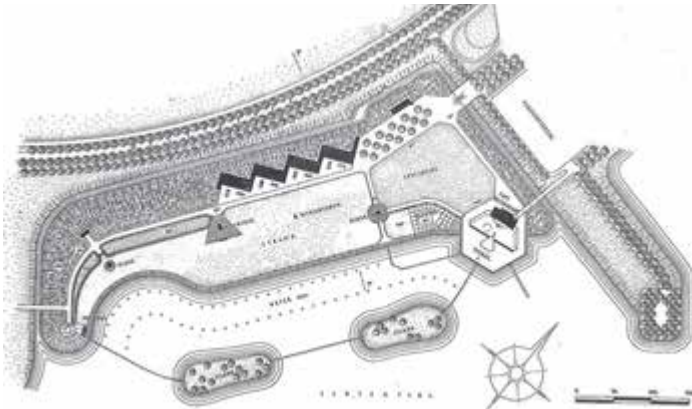
Fasering - Historische gelaagdheid

- Fase 1: 1954, de aanleg van de oevers
- Fase 2: vanaf 1956, inrichting strandbad en noordoever
- Fase 3: 1961, beplanting van de oostoever
- Fase 4: vanaf 1967, beplanting zuidoever en gebied ten zuiden van de President Allendelaan
- Fase 5: 1971, aanleg van grondophoping met kunst van W. Couzijn
- Fase 6: 1974, beplanting gebied ten noorden van de President Allendelaan
- Fase 7: vanaf 1975, bouw van de bruggen over de Allendelaan en opening openluchtgedeelte strandbad
- Fase 8: 2001, bouw huidige Sloterparkbad
- Fase 9: 2003, Masterplan door Bureau H + N + S en bouw bruggen naar Sloterparkbad
- Fase 10: 2011, aanleg verbindingsgracht bij strandbad

Noord: De inrichting van het strandbad

Het strandbad werd gezien als de belangrijkste recreatievoorziening voor het park en moest daarom ook zo snel mogelijk aangelegd worden. Stadsontwikkeling had het te druk met het AUP en gaf dit daarom uit handen aan het particuliere architectenbureau Merkelbach en Elling. Het strandbad werd 650 meter lang en zou het grootste strandbad van Europa worden. Het moest op een drukke dag 33.000 bezoekers kunnen ontvangen. Ook deze ontwerpers gingen op studiereis en bezochten onder andere zwembaden in Zürich en Genève ter inspiratie.

Het beplantingsplan van het strandbad is gemaakt door Hans Warnau. Hij creëerde aan de zijkant een dichte beplanting van essen, zodat de bezoekers werden beschermd tegen de westenwind en er enige beslotenheid gecreëerd werd. Op 1 juni 1957 werd het strandbad geopend. Maar in 1957 en 1958 was de opkomst veel lager dan verwacht. Dit komt waarschijnlijk omdat de auto voor veel meer mensen betaalbaar was geworden en mensen steeds vaker recreatie buiten de stad zochten in plaats van in de stad.

Het ontwerp voor het strandbad.

Jakoba Mulder was toen hoofd stadsontwikkeling en heeft zich veel beziggehouden met de realisatie van de noordoever. Men dacht namelijk dat de meeste bezoekers vanuit de binnenstad naar deze oever zouden komen. De noordoever heeft een uitgesproken stedelijk karakter gekregen, het moest daarmee het idee van een stadspark ondersteunen. Dit is terug te zien in bijvoorbeeld de hoge oevers die een soort monumentaliteit uitdragen. Ook de beplanting werd zo geplaatst dat het alleen maar de stedelijkheid kon ondersteunen.

Het ontwerp van de noordoever, 1953.

Oost: Het Wilgenlaantje en de beplanting van de oostoever

Het oostoeverterras werd ontworpen door Dick Slebos. Het idee was om er een uitkijktoren te maken, maar deze is er nooit gekomen.

Ten oosten van de oostoeverterras vindje het Wilgenlaantje. Volgens de verhalen was dit de favoriete plek van Van Eesteren, omdat de wilgen hem zouden herinneren aan de Alblasserwaard waar hij vandaan kwam. Het Wilgenlaantje was ook als promenade bedoeld. Flaneren was toen een belangrijk uitgangspunt voor het ontwerp.

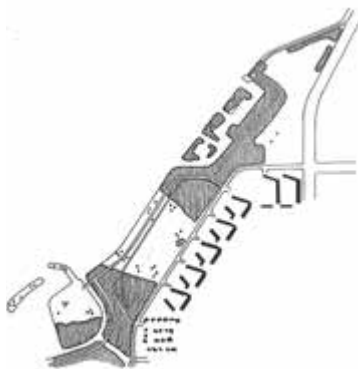
De beoogde uitkijktoren van Dick Slebos.

Het Wilgenlaantje

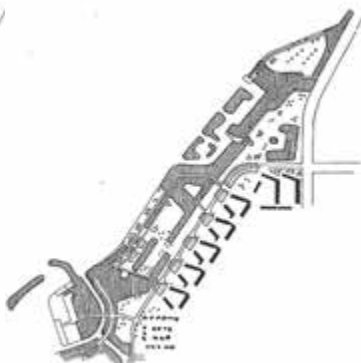
Jakoba Mulder gaf nu de touwtjes uit handen aan de afdeling Beplantingen van de Dienst Publieke Werken. Jan Willem van der Meeren ging ermee aan de slag. De oostoever zou mede een buurtpark voor het aangrenzende Slotervaart worden. In het oorspronkelijke plan van Van Eesteren en Mulder werd het middendeel opengehouden om een lange zichtlijn te creëren tussen het oostelijk en westelijk parkdeel. Zo konden beide kanten, met de Sloterplas ertussen, visueel bij elkaar gehouden worden. Maar in die tijd was dit een grote vlakte met opstuivend zand, wat Van der Meeren heeft doen besluiten er meerdere rijen met bomen te planten om de bezoekers voldoende beschutting te geven. Van der Meeren heeft ook op de grens tussen het park en de woonwijk bomen geplaatst, omdat hij deze overgang wilde vervagen én markeren.

Zuid: Een functionele inrichting

In de loop van de jaren zestig werd het zuidelijk deel gereedgemaakt. Hier is beduidend minder aandacht aan geschonken, omdat vlak erlangs grote infrastructuur in de vorm van halfhoge wegen was gepland. Dit waren de Lelylaan en een Noord-Zuid verbinding tussen de Havens, de Haarlemmerweg en de (oude) Haagse weg. (Deze verbinding is overigens niet gerealiseerd.) Het zuidelijk deel moest zodoende vooral een simpele en functionele inrichting krijgen: Bomenrijen in gras, bescheiden verharding en geringe beschoeiing. Aanvankelijk waren de iepenrijen die hier geplaatst waren markant, maar in een later stadium is hier veel gekapt zonder vervangen te worden. Zo is de beplanting uiteindelijk losser geworden dan aan de noordoever. Door de

Oorspronkelijk plan noortelijk parkdeel.

Huidige situatie noortelijk parkdeel.

Links zien we het oorspronkelijke plan voor de beplanting van de oostoever en rechts de daadwerkelijke uitvoering ervan.

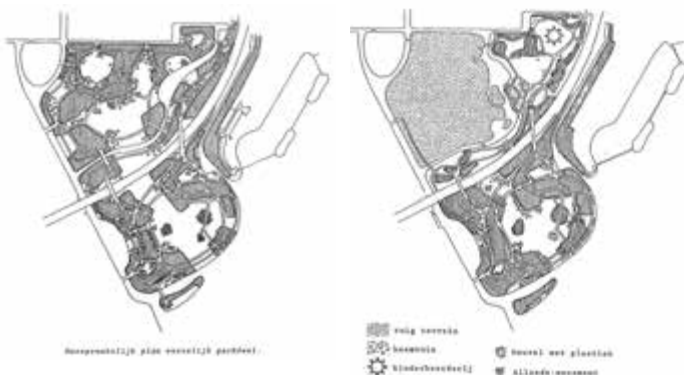
relatie met het steeds groter wordende winkelcentrum en de plaatsing van horeca en cultuurinstellingen (bioscoop en theater/congrescentrum Meervaart) is de zuidoever uiteindelijk véél drukker geworden dan de boulevard aan de Noordzijde. Derhalve was een aanpassing zeer wenselijk. Inmiddels is hier een fraaie boulevard ingericht met hoogwaardige sierbestrating en zitgelegenheid.

West: Een tweedeling in de visie

Toen men met een plan voor het westelijk deel kwam, begon er een nieuwe visie te ontstaan in de afdeling Beplantingen. Dit was een reactie op de zakelijke ontwerpen van Wim Boer en Hans Warnau, die ook hebben meegewerkt aan de ontwikkeling van de noordoever. Deze reactie kwam onder andere vanuit Egbert Mos en Henk Barkhof. Zij hadden meer behoefte aan natuurlijker en minder monotoon groenontwerp. In het ontwerp van het westelijk deel grepen zij daarom terug op het ontwerp van het Amsterdamse Bos, dat meer gericht was op een andere ontwerpstijl: de Engelse landschapsarchitectuur.

Dit is het ontwerp dat zij maakten, waarin veel overeenkomsten met het Amsterdamse Bos te zien zijn, bijvoorbeeld de afwisselende beplanting, open speelweiden en scheiding van verschillende soorten verkeer. In 1967 werd dit plan ten zuiden van de President Allendelaan uitgevoerd. Alleen het gebied ten noorden van de President Allendelaan moest toen nog gedaan worden.

Maar dit werd gedwarsboomd door protest vanuit de

Links het originele plan van Mos en Barkhof, rechts hoe het uiteindelijk is geworden door het behoud van een deel van het spontaan ontstane natuurgebied.

omwonenden en actievoerende biologen en vogelaars. Het was weer een aantal jaar later (inmiddels 1971) en er was een spontaan natuurgebied ontstaan dat de bevolking niet kwijt wilde. De bewoners en actievoerders hebben grotendeels hun gelijk gekregen. Een belangrijk deel werd onaangetaast gelaten in het ontwerp, wat nu het Ruige Riet heet.

Vanwege deze aanpassing moest er wel weer een nieuw ontwerp komen voor het andere deel dat nog wel ingericht zou worden. Daar ging Rob Kroonenberg mee aan de slag, met voorstellen van Luit Buurma, de actievoerende bioloog.

Na het ontwikkelen van het Sloterpark wilde wethouder Van der Vlis vanaf 1985 de stad centraal gaan stellen in de bouw in de groene aders. Pieter Boekschooten laat ons de omlijsting van het Sloterpark zien. Deze wordt door de bebouwing helemaal naar binnen geduwd.

Alle ruimte rondom het Sloterpark zou bebouwd worden. Ook de Brettenzone (ten noorden van Haarlemmerweg) zou opgaan in bebouwing. Maar de staat hield dit deels tegen, omdat vliegtuigen over dat deel vlogen en daar daarom niet gebouwd mocht worden. Ook de provincie Noord-Holland liet van zich horen. Er werd een bufferzone ingesteld om te voorkomen dat Amsterdam zich richting Haarlem zou uitbreiden. Het polderlandschap moest min of meer conform het AUP gehandhaafd blijven. Vervolgens moest er in de jaren negentig een nieuwe snelweg

komen, de Westrandweg. Hier moest een landschapsplan voor gemaakt worden. De Centrale Stad wilde dat niet overlaten aan de inmiddels ontstane stadsdelen Osdorp en Geuzenveld-Slotermeer. Daarom werd dit uitbesteed aan bureau West 8 van landschapsarchitect Adriaan Geuze. Hij wilde heel veel volkstuinten maken en een stuk plas toevoegen aan de Sloterplas. Dit was het deel waar nu het Ruige Riet zich bevindt. Maar dit plan werd tegengehouden door de stadsdelen en de Provincie Noord-Holland. Ook de Hoogheemraadschappen Rijnland en Amstel, Gooi & Vecht hadden zich om waterschapskundige redenen tegen het plan gekeerd.

Het Ruige Riet

Het Ruige Riet was tot die tijd een geïsoleerd natuurgebied. Maar in de jaren negentig ontstond de ecologische gedachte dat natuurgebieden met elkaar verbonden moesten worden. Anders zouden de dieren die daar leven als geïsoleerde gemeenschappen uitsterven.

Dit is de ecologische verbinding tussen Amstelland en Spaarnwoude die werd geënceneerd door de Provincie Noord-Holland in samenwerking met de betrokken gemeenten en stadsdelen. Zij loopt dwars door de westkant van Amsterdam helemaal door naar het Gooi en de Kennemerduinen, waar de Groene As een onderdeel van is. Zo kon het Ruige Riet op verzoek van de betrokken stadsdelen via een omleiding ook verbonden worden met andere natuurgebieden. Vervolgens wilde het Rijk (en later de Provincie Noord-Holland) een buffer tussen Haarlem en Amsterdam creëren, omdat beide steden wilden uitbreiden.

Het plan van Adriaan Geuze waarin het Ruige Riet uitgraven is.

Volgens de visie van het Rijk en de Provincie Noord-Holland mochten deze steden niet aan elkaar groeien. De Tuinen van West zijn hier onder andere het succesvolle resultaat van. Ook het Sloterpark speelt hier een nadrukkelijke rol in, als een groene vinger die de stad in prikt. De belangrijke groene lijnen in dit gebied worden bevestigd in het boek *De Groene Kracht* van landschapsarchitect Yttje Feddes c.s. Dit was een samenwerking tussen de westelijke tuinsteden (Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Osdorp). Dit boek is te koop bij het Van Eesterenmuseum.

Het Masterplan Sloterpark

Het plan voor Slotervaart was ook een samenwerking tussen de reeds bestaande westelijke tuinsteden Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Osdorp. Aangezien het niet wenselijk zou zijn als één van de drie de leiding zou nemen, werd Yttje Feddes, een externe landschapsarchitect, de hoofdarchitect. In haar plan breidt het Ruige Riet zich flink uit, maar dat is in de praktijk slechts heel beperkt uitgevoerd. De belangrijkste reden daarvoor is dat de President Allendelaan geen scheiding tussen de ontwerpstijlen moest gaan vormen. Aan beide zijden van de weg speelt de Engelse landschapsarchitectuur de hoofdrol en de weg diende een onderdeel van het park te zijn, geen scheiding in parkontwerp.

Er zijn nog veel andere plannen op tafel gekomen om delen

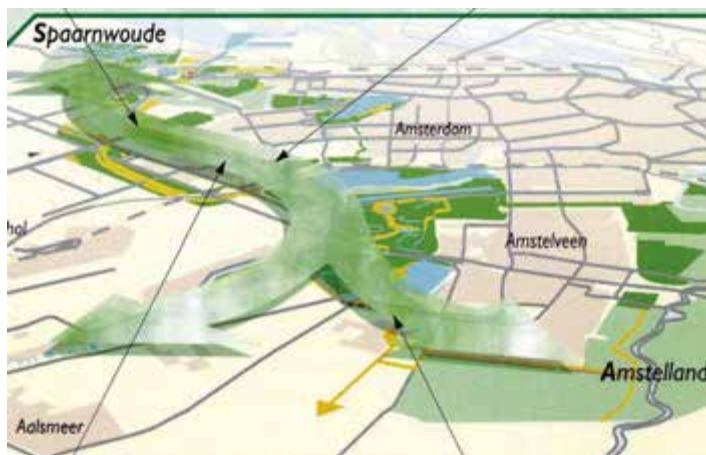

*De Groene As:
De ecologische
verbinding tussen
Amstelland en
Spaarnwoude.*

van de westelijke tuinsteden te herinrichten, waarvan er ook veel niet tot nauwelijks uitgevoerd zijn. Bij de herinrichting van het oostelijk deel ontstond bijvoorbeeld het idee om veel bomen te kappen en strakke bomenrijen te maken. Open ruimtes werden zo geheel opgevuld. Dit plan staat nu *on hold*. Op de plek van Café Oostoever zou een hotel komen, maar ook dat plan is stopgezet.

Het uiteindelijke resultaat

In totaal heeft het ongeveer 20 jaar geduurd voordat het Sloterpark helemaal ingevuld was. Van Eesteren en Mulder waren verantwoordelijk voor de stedenbouwkundige opzet van het park. Het moest multifunctioneel worden met allerlei recreatieve voorzieningen voor elke stand van de samenleving. Daarnaast moest het ook de groene longen van de westelijke uitbreidingen worden en een onderdeel van het nieuwe concept van 'groene scheggen'. Het uitgraven van de Sloterplas diende ook als een belangrijke plek voor zandwinning. Met de realisatie van het Sloterpark gaven Van Eesteren en Mulder al snel de touwtjes uit handen aan de onderafdeling Beplantingen. Het park werd over een lange tijd en in meerdere fasen gerealiseerd. Voor elke fase waren andere ontwerpers verantwoordelijk, zelfs tot na het jaar 2000 aan toe. Iedereen heeft zijn of haar stempel erop gedrukt en dat heeft z'n weerslag op het uiteindelijke aanzien van het park. Het is zodoende geen totaalontwerp (zoals bijvoorbeeld het Vondelpark of Oosterpark) geworden, maar een mozaïek van verschillende stijlen.

Hoewel Van Eesteren c.s. het oude veenlandschap bijna volledig had uitgepoetst zijn er toch tekenen van vroeger te zien: Osdorp richt zich op de vroeg Middeleeuwse ontginningsas Osdorp Slooten en Geuzenveld-Sloterpark is als 'een laken' stedenbouwkundig opgehangen aan de Haarlemmertrekvaart uit 1632.

Het Van Eesterengesprek #59: Het Van Eesteren Paviljoen

Hoewel de originele plannen van Van Eesteren en Mulder niet allemaal door zijn gegaan, wordt één ervan binnenkort alsnog gerealiseerd, namelijk het 'cultureel centrum' op de plek van het Meidoornbosje in de vorm van het nieuwe Van Eesteren Paviljoen! Bij het volgende Van Eesterengesprek op 13 april spreken we de ontwerpers en andere betrokkenen over de ontwikkeling daarvan.

Verder Lezen

Voor historisch materiaal:

- Beeldbank Stadsarchief Amsterdam
- Stadsarchief Amsterdam

Voor actuele en recente gegevens:

- Stadsdeel Nieuw-West
- Geheugen van West
- De bibliotheek van het Van Eesteren Museum:
niet lenen wel inkijken. Diverse boeken en manuscripten over plas en park.

Colofon

Tekst: Elisa Matse

Sprekers: Pieter Boekschooten en Fenny Ramp

Beeld: Van der Tol, tenzij anders aangegeven.

Rechthebbenden van beeldmateriaal kunnen contact opnemen met het Van Eesterenmuseum.

Vormgeving: anoukjohanson.nl

Van Eesterenmuseum **Amsterdam**

Burgemeester de vlugtlaan 125

www.vaneesterenmuseum.nl

info@vaneesterenmuseum.nl

